

Libuše HOMEROVÁ, *Antonín Markus – životopisná studie*, České Budějovice 2010 (= bakalářská práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 89 s.

Posudek oponenta bakalářské práce

Libuše Homerová se ve své předkládané bakalářské práci věnovala osobě dlouholetého schwarzenberského (třeboňského) archiváře Antonína Markuse (1886-1968). V textu jeho životopisné studie se podle svých slov pokusila skloubit Markusův osobní život s poznáním jeho činnosti archiváře, rodopisce, historika i popularizátora dějin (s. 7). Mohla se přitom opřít o rozsáhlou Markusovu pozůstalost, jejíž studium doplnila poznatky získanými z dalších archivních fondů a sbírek (jejich komentovaný výčet na s. 8-9), i o několik spíše drobných studií, jež této neprávem opomíjené osobě byly věnovány. Při výkladu o Antonínu Markusovi zvolila Libuše Homerová obvyklou chronologickou výpravěcí linii, během níž postupně sledovala jeho rodinné kořeny, dětství a studia, léta strávená v třeboňském archivu, peripetie osobního života, nucený odchod z archivu i závěr Markusova života.

Za pozornost stojí již samotný výklad o Markusově rodině, která svými kořeny sahala do Čech, Dolních Rakous a Chorvatska. V souvislosti se středoškolskými studii věnovala pozornost jazykové výbavě budoucího archiváře i osobnostem, které formovaly jeho zájem o dějiny; oceňuji přitom, že se i v této otázce držela výpovědní hodnoty pramenů a neměla snahu tyto inspirace fabulovat. Za velmi cenné považuji její postřehy o rodinné atmosféře, především o vztazích k nevlastnímu otci, které evidentně stály za Markusovým brzkým odchodem z Prahy do Třeboně, kam odešel brzy po složení rigorózní zkoušky v létě 1910. Mimořádně zajímavé jsou autorčiny postřehy o doporučení a protekcionismu, jež Markusovi dopomohly k místu v archivu (zejména role třeboňského rodáka a Markusova učitele z pražské filozofické fakulty Josefa Šusty). Přestože Markus se s Třeboní brzy sžil – k čemuž jistě napomohla i známost a následný sňatek s dcerou představenho Františka Mareše – a archivní práce ho naplňovala, musel ji brzy kvůli propuknutí války opustit. Po jejím skončení se do svého působiště vrátil, jeho znalosti i známosti mu ale dopomohly k členství v reparační komisi, což mu umožnilo dlouhodobý pobyt v rodné Vídni. Návrat z ní v létě 1920 ale v podání Libuše Homerové vyznívá jako nešťastný krok, který Markuse přivedl zpět do přeci jen provinční Třeboně, kde se ocitl stranou hlavního dění a necítil se tak šťastný (potřebný?) jako předtím. O Markusových vazbách do městského prostředí v tomto období ale práce bohužel prozrazuje málo. Osobní pohroma potom Markuse stihla na sklonku druhé světové války, kdy kvůli ne-

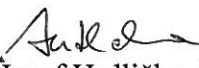
podloženým nařčením musel archiv opustit. Přestože se mu podařilo překonat osobní krizi a očistit se, později již nenašel odpovídající zaměstnání ani ocenění (byť patrně i s ohledem na ně vstoupil do KSČ).

Libuše Homerová ale nesledovala „pouze“ samotný Markusův život, ale rovněž některé osobní a profesní kontakty, které se snažil udržovat a využívat – na prvním místě šlo o Zdeňka Wirtha, na něhož se Markus pravidelně v různých záležitostech obracel. Na druhé straně cenné jsou i zprávy o rivalitě až osobní nevraživosti, např. mezi Markusem jako přednostou třeboňského archivu a českokrumlovským knížecím archivářem Karlem Tannichem nebo posléze mezi Markusem a představeným třeboňského archivu Bohumírem Janouškem.

V práci nechybí ani stručné zhodnocení vědecké, publikační a další, zejména redakční, popularizační nebo konzervátorské činnosti Antonína Markuse.

Bakalářská práce Libuše Homerové představuje cenný – a domnívám se, že dosud nejucelenější – příspěvek k poznání života Antonína Markuse. Její informační hodnotu zvyšuje jasné a přehledné vyjadřování i kultivovaný jazyk, jímž je psána. Chyby se vyskytují jen v napros-
tém minimu. Z uvedených důvodů doporučuji práci k obhajobě a hodnotím stupněm **v ý b o r n ě**.

V Jindřichově Hradci 3.6.2010

Doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.